

"המשחק הישראלי" – תחנות חווייתיות על שיטת הבחירות בישראל

גילאים: ד'-ו'

משך הפעילות: 45-60 דקות

מס' משתתפים: מתחלקים לקבוצות קטנות

מטרה:

להמחיש את המאפיינים הייחודיים של הבחירות בישראל: הצבעה למפלגה (לא לאדם), ייצוג יחסי, 120 מושבים בכנסת, ואחוז החסימה – בלי הרצאה, אלא דרך תחנות פעילות.

הכנה:

מחלקים את הקבוצה לכ-3-4 "מפלגות" דמיוניות ומבקשים מהם לבחור את מה הם מייצגים (למשל: "מפלגת חובבי הפיצה", "מפלגת אוהבי הכדורגל", "מפלגת חובבי הטבע") – כל קבוצה מקבלת צבע/סמל משלה.

מהלך הפעילות – 3 תחנות:

תחנה א' – "כל קול נספר" (הצבעה):

כל ילד מקבל 3 "קלפים" צבעוניים על פי הצבע שנקבע עבור כל "מפלגה" ומצביע ל"מפלגה" שהוא הכי אוהב, על ידי הנחת קלף בקערה שלה. בסוף סופרים כמה קלפים יש בכל קערה.

תחנה ב' – "חלוקת המושבים" (ייצוג יחסי):

מכינים "כנסת" מדומה מ-24 כיסאות (גרסה מוקטנת של 120, יחס 1:5) או פשוט 24 מדבקות/סמלים על לוח. לפי אחוז הקולות שכל "מפלגה" קיבלה בתחנה הקודמת, מחלקים לה מספר מושבים יחסי. הילדים רואים בעיניים איך קולות הופכים למקומות בכנסת, ושמפלגה עם יותר תמיכה מקבלת יותר מושבים, אבל אף אחד לא מקבל הכל.

תחנה ג' - "בונים ממשלה" (קואליציה):

מסבירים בפשטות: כדי "לנהל" צריך יותר מחצי מהמושבים (13 מתוך 24). אם לאף מפלגה אין לבד יותר ממחצית - המפלגות צריכות "להתחבר" אחת לשנייה. נותנים לקבוצות 5 דקות "לנהל משא ומתן" מי מצטרף למי כדי להגיע ל-13 מושבים ולהקים "קואליציה" מנצחת.

עיבוד:

שאל את המשתתפים את השאלות הבאות

- מה הרגשתם כשראיתם את הקולות הופכים למושבים?
- למה בישראל אף מפלגה אחת כמעט אף פעם לא "מנצחת לבד"? מה זה אומר על הצורך לשתף פעולה?
- האם קל או קשה היה להסכים עם מפלגה אחרת כדי לבנות קואליציה?

התאמות:

- **לגיל צעיר יותר (ג'-ד'):** לוותר על תחנה ג' (קואליציה - מורכבת) ולהתמקד רק בתחנות א'-ב', עם דגש חוזק על "כל קול חשוב, וגם מפלגה קטנה מקבלת ייצוג".
- **לגיל בוגר (ה'-ו'):** אפשר להוסיף את מושג "אחוז החסימה" - אם מפלגה קיבלה פחות מ-X% מהקולות, היא לא נכנסת לכנסת בכלל, ולדגום זאת בתחנה ב'.